

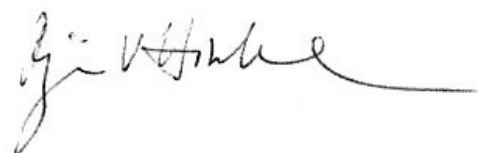
Godātie „Latvieši pasaulē” biedri un atbalstītāji, mīlie draugi!

Liels un latvisks paldies Jums par Jūsu atbalstu topošam ārzemju latviešu muzejam Latvijā „Latvieši pasaulē”. Pateicoties Jūsu un citu ārzemju latviešu, fondu un Latvijas valsts finansiālam atbalstam un mūsu darbinieku un valdes locekļu aktīvam darbam, mēs atkal varam atskatīties uz sekmīgu, vairākiem nozīmīgiem darbiem bagātu gadu.

Kamēr pastāvīga muzeja ēka vēl nav iegūta un izveidota, mūsu darbības galvenās prioritātes ir 1) izveidot plašu, vērtīgu krājumu, 2) veidot izstādes, kas parāda sabiedrībai izceļošanas tēmu daudzpusību un vērtību, 3) sagādāt līdzekļus sekmīgam darbam, un 4) izveidot sadarbības, kas veicina mūsu darbu un palīdz mums sasniegt mūsu mērķus.

Ar šo apkārtrakstu ceram dot Jums mazu ieskatu pagājušā gada „Latvieši pasaulē” notikumos.

Ar siltu sveicienu un lielu paldies,

Maija Hinkle, Valdes priekšsēdētāja

Priekšā no kreisās: „Latvieši pasaulē” valdes locekļi Ieva Vītola, Maija Hinkle, Ints Dzelzgalvis. Aizmugurē no kreisās: valdes loceklis Juris Zalāns, talciniece Kristīne Jansone, valdes locekļi Marianna Auliciema, Arta Savdona, Marcis Voldiņš. Trūkst: valdes locekle Maira Bundža un revidente Ināra Reine.

LATVIEŠI PASAULĒ

2012. GADA MARTS

SATURS

- 1 Ievads
- 2 Izstāde „Latvieša stāja svešumā”
- 3 „Latvieši pasaulē” iet pie apmeklētājiem ar izstādi internetā un plāno izstādes starptautiskā konferencē un Gaismas Pilī
- 5 Muzeja krājums attīstās
- 7 Ko „Latvieši pasaulē” vāc un apzina savam krājumam?
- 8 „Latvieši pasaulē” atgriežas Brazīlijā
- 10 Saziņa ar sabiedrību
- 11 Latviešu Fonda arhīva digitalizēšanas projekts
- 12 „Latvieši pasaulē” darbinieki gūst pieredzi pasaulē
- 14 Sadarbība ar izglītības un kultūras organizācijām
- 16 Muzejs piedzīvo Jurģus!
- 17 Muzeja mājvieta
- 17 Prakticante Antra Celmīņa
- 18 Līdzekļu sagāde 2011.gadā
- 18 Ziedotāju saraksts

Izstāde „Latvieša stāja svešumā”

Pagājušā gada nogalē, 20. decembrī, Latvijas Nacionālā arhīva telpās tika atklāta „Latvieši pasaulē” veidota izstāde „Latvieša stāja svešumā”.

Izstādes mērķis ir parādīt būtisku trimdas vēstures posmu – latviešu bēgļu dzīvi DP nometnēs pirmajos pēckara gados. Izstāde stāsta par izšķirošo bēgļu nometņu lomu tālākajā trimdinieku dzīvē mītņu zemēs. DP nometnēs tika likti pamati aktīvajai trimdas dzīvei gan politikas, gan kultūras, gan reliģijas, gan izglītības jomās. Virsraksts „Latvieša stāja svešumā” ņemts no dokumenta, kuru 1947. gadā pieņēma Latviešu centrālā padome. Šis dokuments tika plaši izplatīts DP nometnēs un atspoguļoja daudzu trimdinieku dziļāko pārliecību par latvietības nozīmi.

„Latvieši pasaulē” sadarbības partneri un atbalstītāji šajā projektā bija Ārlietu ministrija, Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA), Latvijas Nacionālais arhīvs (LNA), Starptautiskā migrācijas organizācija (IOM), kā arī interneta fotoarhīvs „DP albums”. Izstādes atlāšanā klausītājus uzrunāja Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks par sadarbību

ar diasporu Rolands Lappuķe, Starptautiskās migrācijas organizācijas biroja vadītājs Latvijā Ilmārs Mežs un vēsturnieks Kārlis Kangeris.

Janvārī izstāde „Latvieša stāja svešumā” bija apskatāma Latvijas Nacionālā arhīva ēkas skatlogos Šķūņu ielā 11. Pēc tam sadarbībā ar Latvijas Republikas Ārlietu ministriju plānots izstādi parādīt vairākās Latvijas vēstniecībās. Paredzēts, ka izstāde tiks nosūtīta uz Kanādas vēstniecību jau februārī, un tiks izstādīta vairākās vietās Anglijā; Straumēnos LNPL gadskārtējā sesijā 21./22. aprīlī; Straumēnos jūnijā, Jāņos; LR vēstniecībā Londonā. Pēc izstādes Kanādā uz šo izstādi varēs pieteikties arī vēstniecības citās valstīs, kā arī latviešu kopienas visā pasaulē. Ja Jūs gribētu redzēt šo izstādi arī savā pilsētā, lūdzu sazināties ar „Latvieši pasaulē” biroju, lapainfo@gmail.com vai Maiju Hinkli, maijahinkle@verizon.net, 607-273-1319. Izstāde ir piemērota arī latviski nerunājošiem apmeklētājiem, jo ārpus Latvijas izstādes plakāti ir angļu valodā.

Juris Zalāns

Pa kreisi, augšā: Dalībnieki izstādes atklāšanā. No kreisās: Kārlis Kangeris, Rolands Lappuķe, Marianna Auliciema, Juris Zalāns, Jānis Andersons (PBLA).

Pa kreisi, apakšā: Izstāde Nacionālās arhīva direkcijas skatlogos Šķūņu ielā, Vecrīgā.

Augšā: Ilmārs Mežs (IOM) uzrunā skatītājus atklāšanā

Interneta izstāde „Latviešu pēdas pasaulē”, plāni izstādēm starptautiskā konferencē un Gaismas Pilī

Izstāde „Latviešu pēdas pasaulē” internetā

Ikkatra muzeja saturs ir muzeja priekšmeti un ar tiem saistītie stāsti, kas pētnieka interpretācijā atklāj kādu vēsturisku posmu, vietu un tēmu. Lai sāktu iepazīstināt pēc iespējas plašu interesentu loku ar muzejā pieejamām bagātībām pirms muzeja ēka ir iegūta un pastāvīgie eksponāti izveidoti, mēs atklājam izstādi internetā, ko var apmeklēt ikviens pasaulē, ar adresi www.pedas.lapamuzejs.lv. Iesākumā izstādes valoda bija tikai latviešu, bet februāra beigās tā būs pieejama arī angļu valodā.

Izstādi „Latviešu pēdas pasaulē” veido seši muzeja priekšmeti un ar tiem saistītie vēsturiskie konteksti un stāsti par latviešu izceļošanu dažādos laikos un uz dažādām zemēm. Trīs stāsti un konteksti sniedz paplašinātu ieskatu par priekšmetiem, kuri bija redzami jau viesizstādē 2010.gada vasarā Okupācijas muzejā. Pārējie stāsti atklāj izceļošanu citos laikmetos vai uz citām zemēm. Šogad izstāde tiks papildināta vēl ar diviem stāstiem par Pēteri Jansonu (viņš bija latviešu bēgļu pārcēlājs pēc kara no Latvijas uz Zviedriju) un Hildu Augstrozi (viņa no ieceļotājiem „Vārpā”).

Pirmās latviešu būvētās baznīcas Amerikā stūrakmens no 20.g.s. sākuma liecina par latviešu ieceļotāju vēlmi veidot savu reliģisko un kopienas dzīvi latviskā vidē, dodot tai arī vajadzīgo praktisko pamatu. Porcelānā veidotā tautu meitas sejiņa izteic mākslinieces skumjas par zaudēto dzimteni, strādājot nepiemērotu melno darbu zviedru fabrikā īsi pēc otrā pasaules kara. Bet

Baškīrijas latvieša pītās vīzes atgādina par latviešu cilvēku izdomu, veiksmi un neatlaidību darbā jebkādos apstākļos.

Izstādi atklājam 2011. gada 31. jūlijā viesnīcā „Ezeri” pie Siguldas, ikgada ELJA 50 konferences ietvaros. Uz sarīkojumu bija ieradušies apmēram 60 klausītāji. Atklāšanas sarīkojumu sākām ar manu uzrunu par „Latvieši pasaulē”, bet tā kā Baškīrijas latviešu vēsture bija mazāk pazīstama konferences dalībniekiem, starp kuriem lielākā daļa bija otrā pasaules kara bēgļi, tad veltījām gal-

veno atklāšanas daļu tieši šo izceļotāju stāstiem. Par Baškīriju pastāstīja „Latvieši pasaulē” valdes locekle, Baškīrijas latviešu pēctece, Ieva Vītola, un Baškīrijā dzimušais, 84 gadus vecais Ēvalds Inspēters, viens no interneta izstādes varoņiem un izstādē redzamo vīzu pinējs. Baškīrijā visi latvieši valkājuši pašu pītās vīzes, ziemā gan ar astoņiem pāru vilnas zeķu. Vīzu pīšana Baškīrijas latviešu saimniecībās bija nebeidzama nodarbība, jo parasti viens pāris kalpojis tikai kādas sešas

Izstādes atklāšana Siguldā „Spā hoteli Ezeri”, 2011.g. 31. jūlijā. No kreisās: Viens no izstādes „varoņiem” Ēvalds Inspēteris, Džeremijss Smede (izstādes dizains un programmēšana), ELJA 50 prezidents Ģirts Zegners, izstādes veidotāji: Ieva Vītola, Marianna Auliciema, Juris Zalāns un Maija Hinkle. Trūkst projekta vadītājs Andris Straumanis.

nedēļas. Izstādē Ēvalds demonstrē vīzu pišanu un izskaidro liepu lūku apstrādi.

Baškīrija atrodas Dienvidkrievijā, rietumos no Urālu kalniem. Deviņpasmītā gadsimta beigās simtiem latviešu ģimeņu mēroja grūto ceļu uz turieni, jo tur varēja dabūt brīvu, ļoti auglīgu zemi. Bet labi iekārtotās latviešu saimniecības un darbīgie latvieši smagi cieta padomju varas laikos un tādēļ pēc Staļina nāves piecdesmitos gados daļa no vēl dzīvi palikušiem latviešiem atgriezās Latvijā un tagad dzīvo galvenokārt Siguldā, Aucē, Aizkrauklē un Talsos. Tāpat kā trimdinieki, kuri

Ēvalds Inspēteris

ir atgriezušies Latvijā uz dzīvi, arī Baškīrijas latvieši vēl joprojām rīko ikgada saietus un gatavo dažādus ēdienus pēc Krievijā iemīļotām receptēm.

Izstāde ir interaktīva, un mēs priecāsimies par ikvienu apmeklētāju, kurš pievienos izstādei arī savu viedokli, savu pieredzi un savu stāstu.

Izstādes projekta vadītājs ir Andris Straumanis. Izstādes tekstus un fotografijas veidoja Marianna Auliciema, Maija Hinkle, Andris Straumanis, Ieva Vītola un Juris Zalāns, rediģēja Eva Eglāja Kristsona. Par māksliniecisko izstādes dizainu rūpējās Džeremijss (Jeremy) Smede. Video klipus filmēja Aigars Lielbārdis. Paldies Latviešu Fondam, Inc. un PBLA Kultūras Fondam par finansiālo atbalstu, ģimenēm un individiem, kuri dalījās ar savu dzīvesstāstu un relikvijām, un organizācijām, kuru materiāli izlietoti izstādē: Amerikas Latviešu Apvienībai, Brazīlijas Latviešu draugu biedrībai, Latvijas Kara muzejam, Latvijas Nacionālam mākslas muzejam, Latvijas Nacionālam mutvārdu vēstures projektam un a/s Dzīvesstāsts, Museum Victoria, www.dpalbums.lv. Pateicamies arī Baidai Belai, Kristīnei Jansonei, Brigitai Tamužai un Mārai Zirnitei.

Izstāde konferencē „Mutvārdu vēsture: dialogs ar sabiedrību”

29.-30. martā notiks LU FSI, LU VVF, SO „Dzīvesstāsts” un „Latvieši pasaulē” rīkota starptautiska konference „Mutvārdu vēsture: dialogs ar sabiedrību”. Konferencēs laikā notiks „Latvieši pasaulē” veidotas izstādes atklāšana. Izstāde balstīsies dažādu vēstures posmu izceļotāju dzīvesstāstos, un būs redzama līdz aprīļa beigām LU telpās.

Paliekams eksponāts „Gaismas pili”

Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunā ēka tuvojas nobeigumam. Esam izveduši sarunas ar LNB vadību un sākam plānot paliekamu, elektronisku, interaktīvu eksponātu jaunajā ēkā par izceļošanu no Latvijas vēstures gaitā, ja izdosies piesaistīt diezgan līdzekļus tā iekārtošanai.

Maija Hinkle

Muzeja krājums attīstās

Pagāšo gadu „Latvieši pasaulē” krājuma darbs ir noticis krājuma pilnveidošanas projekta ietvaros, kuru atbalstīja Latviešu fonds. Krājuma darbs ir laikietilpīgs, tas ietver priekšmetu apzināšanu, aprakstīšanu, skaidrojošās informācijas fiksēšanu, kā arī iepakojšanas veidošanu arhīvu kvalitātes līmenī. Krājuma saglabāšanas specifiskā ir jāuztur zināmi standarti, lai nākotnē „Latvieši pasaulē” varētu akreditēties kā Latvijas valsts atzīts muzejs. Tāpēc „Latvieši pasaulē” darbinieki aktīvi strādā pie tā, lai visa krājuma dokumentācija un procedūras savlaikus atbilstu noteiktiem standartiem.

Liels uzsvars „Latvieši pasaulē” krājuma saglabāšanas projektā tiek likts uz interneta datubāzes izmantošanu, tādējādi nodrošinot muzeja krājuma vienību pieejamību ikvienam interesentam. Muzeja „Latvieši pasaulē” krājuma datubāze tiek veidota interneta vietnē www.meandrs.lv, kurā jau atrodas vairāku Latvijas muzeju (piemēram, Latvijas Nacionālais mākslas muzeja un tā filiāļu) krājumu informācija. Šobrīd „Latvieši pasaulē” strādā pie krājuma vienību informācijas ievadišanas datu bāzē, plānots, ka tā būs pieejama tīmeklī, sākot ar 2012. gada aprīli.

Šogad muzeja krājumam ir dāvināti vairāki vērtīgi priekšmeti. Muzeja pārstāvjiem viesojoties Gotlandē, iegūti vairāki priekšmeti no bēgļu pārvešanām Otrā pasaules kara beigās (skat. rakstu „Darbinieki gūst pieredzi pasaulē” 12.lpp). Tā Gotlandes brauciena laikā Juris Rožkalns uzdāvināja savdabīgu keramisku „rūnu akmeni”, ko par bēgļu laikiem izgatavojis viņa tēvs Kārlis. Priekšmetam uz vienas puses ir attēlota laiva un gar malu rūnas, bet uz otras puses - uzrakstīta informācija (minēti arī bēgļu uzvārdi) par 17 latviešu bēgļu braucieniem laiviņā pāri jūrai no Kaltenes uz Faro salu pie Gotlandes 1944. gada 14.-15. oktobrī.

Šogad Dzintra Janavs muzejam uzdāvināja dokumentus, kuri saistās ar veclatviešiem ASV Mārtaņa lutera draudzē Linkolnā, Viskonsīnā. Materiālus viņa pati savāca 1950-tajos gados, kad kopā ar citiem latviešiem - vēstures interesentiem

Krājuma apstrāde

bija ekskursijā Glīsonā (Gleason), Viskonsīnā. Starp dokumentiem visnozīmīgākā ir Linkolnas latviešu draudzes 40 gadu pastāvēšanas svētku programma, drukāta angļiski un latviski. Šī jubileja tika svinēta 1938. gadā, šodien no baznīcas un draudzes palikuši vien vēsturiski dokumenti un daži priekšmeti, kas glabājas „Latvieši pasaulē” krājumā.

Topošā muzeja krājums ik gadu papildinās ar priekšmetiem, kurus cilvēki paņēmuši līdzī, izbraucot no Latvijas Otrā pasaules kara laikā, un garajos trimdas gados glabājuši kā relikvijas. Nesen mēs ar prieku saņēmām mīļu rotaļu lācīti Tedi, kurš atstāja Latviju kopā ar savu īpašnieci Anitu Cauni (tagad Tēraudu) 1944. gada rudenī, tālāk lācītis devās uz ASV 1951. gadā. Vēlāk

Anitas meita Vita Tedi paņēma līdzi, dodoties uz Minsteres ģimnāziju Vācijā. Tagad Tedis ir atgriezies dzimtenē un jūtas ļoti labi „Latvieši pasaulē” krājuma telpās, par garajiem trimdā pavadītajiem gadiem liecina viņa apvalkātais un nodriskātais kažociņš.

Savukārt Skaidrīte Soboleva muzejam nodeva vairākas mantas, kuras viņa pati kā meitene izvēlējās 1944. gada augustā, izbraucot no Latvijas ar savu ģimeni. Šie priekšmeti liecina par viņas bērnības gadiem Latvijā: viņas smalkais kristību krekls un cepurīte, kristībās dāvinātās sudraba lietas, skolas gados iegādātās grāmatas, vidusskolas nozīmītes, tēva (pazīstamā arhitekta A. Braunfelda) metramērs un citas lietas.

Priekšmeti, kas saistās ar izbraukšanu no Latvijas un bēgļu laikiem Vācijā, ir ļoti vērtīgs pienesums „Latvieši pasaulē” krājumam, it īpaši tās lietas, kuras papildina bijušo īpašnieku stāsti. Šobrīd krājumā trūkst liecību, kas saistās ar trimdas dzīvi mītņu zemēs, latviešu sarīkojumiem, politiskajām aktivitātēm, svinībām, nometnēm u.c. Muzejs „Latvieši pasaulē” būtu ļoti priecīgs krājumā iegūt tādus priekšmetu dāvinājumus kā politiskie t-krekli, demonstrāciju plakāti jeb politisko akciju pastkartīņas; afišas un priekšmetus, kas saistās ar Dziesmu svētkiem, braucieniem uz svētkiem, sabiedrisko dzīvi tur u.c. Muzeja interešu loks ir plašs, tāpēc priecāsimies par jebkuru piedāvāto priekšmetu muzeja krājumam!

Marianna Auliciema

Jura Rožkalna veidotais „rūnakmens”
Anitas Caunes „Tedis”

Ko „Latvieši pasaulē” vāc un apzina savam krājumam?

Ko Latvieši Pasaulē vāc un apzina savam krājumam?

Viens no topošā muzeja *Latvieši pasaulē* tuvākā laika galvenajiem mērķiem ir izveidot daudzpusīgu un vērtīgu krājumu ar priekšmetiem, kas liecinās par sekojošām tēmām: izceļošanu no Latvijas, iekārtošanos un dzīvi jaunajā mītņu zemē, kultūras pasākumiem mītņu zemēs, latviešu kopienu dzīvi, atgriezenisko saiti ar Latviju, politiskām, reliģiskām un izglītības aktivitātēm.

Priekšmeti var būt visdažādākie, piemēram, no Latvijas līdzpaņemtie priekšmeti, lietas, kas saistītas ar saimniecību un darba dzīvi svešumā, dokumenti, fotogrāfijas, drēbes, ceļojuma somas, preses izdevumi, rokdarbi un citas tekstilijas, mākslas priekšmeti, suvenīri, rokraksti, mutvārdu liecības, privātpersonu un sabiedrisko organizāciju veidoti arhīvi vai informācijas un materiālu kopojumi u.c.

Kā lai es nododu materiālus Latvieši Pasaulē krājumam?

Ja Jūs vēlaties nodot savu stāstu vai priekšmetus krājumam, lūdzu, uzrakstiet informāciju par katru priekšmetu - par to, kam priekšmets ir piederējis, aptuvenu priekšmeta datējumu un izmērus, kā priekšmets ir ticis lietots, kāda ir tā nozīme. Vēlams arī priekšmeta fotogrāfija. Lūdzu, nododiet šo informāciju „Latvieši pasaulē” pārstāvim jūsu rajonā (sk. kontaktu sarakstu raksta beigās). „Latvieši pasaulē” krājuma komisija izvērtēs Jūsu piedāvājumu, un atbildēs apmēram mēneša laikā par to, vai priekšmets ir iekļauts muzeja krājumā. Pēc lēmuma pieņemšanas, muzeja pārstāvis sazināsies ar Jums, lai pārrunātu priekšmetu savākšanas un pārvešanas gaitu, un aizpildītu dāvinājuma anketas. Krājuma priekšmeti tiks vesti uz Latviju ar piemērotu transportu. Atsevišķos gadījumos (ja priekšmets ir ļoti liels vai ir sarežģīti to transportēt), tiks meklēts finansējums priekšmetu pārvešanai.

Kas notiek ar ziedotām mantām, kad tās nonāk Latvijā?

Ziedotie priekšmeti, kuri tiek uzņemti krājumā, tiek vispirms nofotografēti un aprakstīti. Šī informācija tiek ievietota elektroniskajā datu bāzē, kopā ar priekšmeta ‘stāstu’ un informāciju par tā ziedotājiem. Dāvinājuma līgums tiek uzstādīts un abpusēji parakstīts, šādi nodrošinot muzeja juridiskās tiesības uz priekšmetu. Pēc tam priekšmets tiek iepakots speciālos, saudzējošos materiālos un glabāts drošā krājumu telpā uz arhīvu kvalitātes plauktiem. Mēs ceram, ka datu bāze ar „Latvieši pasaulē” krājuma priekšmetu sarakstu būs pieejama jebkuram apmeklētājam internetā jau 2012. gada aprīlī. Krājuma priekšmeti ir pieejami individuāliem „Latvieši pasaulē” apmeklētājiem, un tiks izmantoti dažādās muzeja īstermiņa izstādēs vai ekspozīcijās, iepazīstinot plašāku sabiedrību ar izceļošanas vēsturi un stāstiem no Latvijas un latviešu dzīvi pasaulē.

„Latvieši pasaulē” kontakti:

ASV, austrumu krastā : MAIJA HINKLE, 117 Northview Road, Ithaca, NY 14850-6039. 607-273-1319, majahinkle@verizon.net.

ASV, austrumu krastā : INTS DZELZGALVIS, IntsDzSr@cs.com

ASV, austrumu krastā : MARCIS VOLDINS, MVoldins@aol.com

ASV, rietumu krastā: INĀRA REINE, ireine123@gmail.com

KANĀDA: ASTRĪDE SĪLIS, astride.silis@sympatico.ca.

LATVIJA: MARIANNA AULICIEMA, Dzirnāvu 66a-56, Rīga LV-1050. Epasts: auliciema@gmail.com, lapainfo@gmail.com

„Latvieši pasaulē” atgriežas Brazīlijā

Pagājušā gada nogalē, kad Rīga bija ietīta pelēkā un drēgnā lietainā laikā, „Latvieši pasaulē” darbinieki devās uz Brazīliju, lai turpinātu dokumentēt latviešu kopienas Brazīlijā vēsturi un mūsdienu situāciju, komplektējot muzeja krājumu, filmējot un intervējot dažādu paaudžu kopienas pārstāvjus. Pirmā ekspedīcija uz Brazīliju notika 2009. gadā, kad „Latvieši pasaulē” darbiniece Marianna Auliciema kopā ar vēsturnieci un Brazīlijas latviešu draugu biedrības priekšsēdi Brigitu Tamužu apmeklēja latviešus Nova Odesā un San Paulā, ierakstot diktofonā intervijas, vācot priekšmetus un fotogrāfijas.

2011.gada ekspedīcijas galvenais mērķis bija kādreizējās latviešu kolonijas Vārpas izpēte. Tās pirmsākumi meklējami 1922. un 1923. gadā, kad no Latvijas izceļojušie 2500 baptisti apmetās neskartā mūžamežā. 1924.gadā tika dibināta evaņģēliskā korporācija „Palma”, kuras dalībnieki līdz pat 1960.gadu vidum centās īstenot pirmo kristiešu dzīves modeli un ideālus – dzīve bez privātīpašuma, smags fizisks darbs, askēze, lūgšanas. Tas ir unikāls gadījums latviešu izceļošanas vēsturē, kas pelnījis sīkāku izpēti.

Ekspedīcijas dalībnieki strādāja viņiem nepierastos apstākļos - veica garas intervijas un filmēšanu vairāk nekā 30 grādu karstumā, spožā vasaras saulē. Tā kā ekspedīcijas finansiālās iespējas bija stipri ierobežotas, nācās strādāt sevišķi intensīvi, lai īsā laika posmā pagūtu izdarīt maksimāli daudz,

skaidri apzinoties, ka šī ir pēdējā iespēja intervēt ieceļošanas laiku aculieciniekus. Rezultātā tika savākti priekšmeti, dokumenti, fotogrāfijas un video formātā ierakstītas intervijas. Muzeja „Latvieši pasaulē” krājumā jau reģistrēti un aprakstīti 250 priekšmeti, ieskaitot Palmas iemītnieces Annas Birkānes ceļojuma lāde, Palmas virtuves piederumi un Palmā austi galdauti, darba rīki, kas vesti no Latvijas un citi priekšmeti. Drīzumā tos varēs aplūkot muzeja datubāzē internetā.

Ekspedīcijas dalībnieki apbrīvoja Brazīlijā dzimušos latviešus (paši sevi viņi sauc par pēcnācējiem, jo latvietis esot tikai tas, kurš dzimis Latvijā), kuri vēl arvien dzied latviešu dziesmas (gan tradicionālās, gan baptistu), spēlē dažādus mūzikas instrumentus, runā un lieto vārdus, kas raksturīgi Latvijas reģionam, no kura izceļojuši viņu vecāki vai vecvecāki, kā arī svin Latvijas valsts dibināšanas svētkus – 18.novembri. Iespaidīgs bija arī pats Vārpas ciems, kas atrodas 8 stundu brauciena attālumā no metropoles San Paulo, ceļš ved garām cukurniedru laukiem un kafijas pupiņu fazendām. Ciemā dzīvo apmēram 800 iedzīvotāji, no tiem liela daļa jau ir brazīlieši, taču galvenajā ielā „Avenida Brasil” atrodas mājas ar uzrakstiem latviešu valodā: „Dievs tevi milē”, „Agrākā aptieka”, „Darbnīca” utt. Pēdējos gadu desmitos latviešu skaits un ietekme Vārpā ir stipri mazinājusies, jo liela daļa latviešu jaunībā Vārpu pameta, lai izglītos vai dabūtu labāk atalgotu darbu. Daudzi īpašumi, kuri agrāk piederējuši latviešu ģimenēm, tagad

18. novembra svētki Nova Odesā

Vārpas galvenā ielā „Avenida Brasil”

Filmējot Jāni Dzeni pie Vārpas „vecā lēģera” vietas

Jānis Dzenis (pa kreisi) stāsta Vitoldam Osim (vidū) un Brigitai Tamužai par savām ģimenes fotogrāfijām

pārdoti brazīliešiem. Paši Vārpas latvieši ik uz soļa apgalvoja: „Latviešu te vairs nav.” Neskatoties uz to, vēl šodien Vārpā pasveicinot kādu cilvēku, sakot „Labdien”, var sagaidīt laipnu atbildi latviešu valodā – bet cik ilgi tā varēs? Vārpā pašlaik dzīvo pensijas vecuma latviešu pēcnācēji, jauniešu tikpat kā nav. Mums teica, ka Vārpas skolā, ko 1930.gados uzcēla latvieši par ziedojumiem, latviešu bērnu vairs neesot.

Uzfilmētajā materiālā redzams ne tikai Vārpas ciema un Palmas tagadējais izskats, bet arī gandrīz 30 intervētie cilvēki - gan sākuma laiku pēdējie aculiecinieki Jānis Dzenis, Hilda Augstroze, Tamāra Apse Arājs, kuru vecums pārsniedz 90 gadus, gan arī Brazīlijā dzimušie latviešu baptistu pēcnācēji. Intervijās, kuras profesionāli uzfilmēja ekspedīcijas dalībnieks un Vides Filmu Studijas operators Valdis Celmiņš, atklājās kolonijas dramatiskie sākuma posma notikumi, uz kuriem balstīts pazīstamais Jūlija Lāča romāns „Mūža meža maldi”. Materiāls ir vizuāli iespaidīgs un

saturiski aizraujošs, tas izmantojams ne tikai vēstures pētīšanā, bet arī dažādās nozarēs.

Lai ekspedīcijas materiālu padarītu pieejamu plašākai sabiedrībai, „Latvieši pasaulē” tagad strādā pie dokumentālas filmas veidošanas, kurā tiks atainots dramatiskais stāsts par baptistu izceļošanu no Latvijas 1920.gadu sākumā un „Vārpas” kolonijas izveidošanu Brazīlijas mūžamežā. Filmētais materiāls tiks papildināts ar bagātīgu veco fotogrāfiju materiālu. Filma meklēs atbildi uz jautājumu, kā bijis iespējams vairāk nekā pusgadsimtu pilnīgi atšķirīgā vidē (atšķirās pilnīgi viss - klimats, paražas, ēdiens, vietējo dzīves veids) saglabāt latviskumu – valodu, tradīcijas, arhitektūru, amatniecību, ēdienu gatavošanas kultūru un latvisko mentalitāti.

2011. gada ekspedīciju finansēja Valsts Kultūru Kapitāla Fonds, Latviešu fonds ASV.

Marianna Auliciema

Saziņa ar sabiedrību

Katrai organizācijai viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir uzturēt dialogu ar sabiedrību un informēt cilvēkus par paveiktajiem darbiem un iecerētajiem plāniem. Latvijā galveno sabiedrības informēšanas darbu veica „Latvieši pasaulē” darbinieki Marianna Auliciema un Juris Zalāns, bet Ziemeļamerikā to darīja „Latvieši pasaulē” valdes priekšsēde Maija Hinkle un valdes locekle Ieva Vītola.

2011. gada oktobrī Marianna un Juris tikās ar sešām Latvijas Kultūras koledžas studentu grupām un stāstīja par izceļošanas vēsturi, dzīvesstāstu izmantošanas iespējām muzeja darbā, muzeja krājuma papildināšanu un citām studentus interesējošām tēmām. Sadarbību ar Latvijas Kultūras koledžu paredzēts turpināt arī nākotnē.

Maija Hinkle deva garākus, ilustrētus referātus Katskiļu 3x3 nometnē „Trimdas vēsture dzīvesstāstos” ievirzē un ALAs valdes sēdē septembrī, bet īsākus ziņojumus ALAs 60. Kongresā un ALAs valdes sēdē decembrī. Rakstiski ziņojumi publicēti laikrakstos „Laiks” un „Austrālijas Latvietis” un ALAs gada grāmatā.

2011. gadā pēc izstāžu atklāšanām ir parādījušies vairāki raksti presē Latvijā, Austrālijā un Amerikā. Tomēr papildus tam, radio ir izskanējuši trīs plašāki raidījumi par „Latvieši pasaulē” darbību. Šiem radio raidījumiem ir īpaša nozīme, jo sarunas laikā iespējams padziļināti runāt par dažādām tēmām „Latvieši pasaulē”. Pēc visiem raidījumiem ir bijusi pozitīva reakcija no klausītāju puses, un „Latvieši pasaulē” saņēmuši ieteikumus, jautājumus un atbalsta vēlējumus.

2011. gada 5. februārī Latvijas Radio 1 raidījumā „Augstāk par zemi” notika saruna ar Mariannu Auliciemu un Juri Zalānu. Saruna notika par muzeja idejas rašanos, muzeja veidošanu, jau iegūtajiem priekšmetiem un nākotnes plāniem. 18. augustā Latvijas radio 1 raidījumā „Kultūras rondo” piedalījās Marianna un Juris. Raidījums bija veltīts „Latvieši pasaulē” izveidotajai interneta izstādei „Latviešu pēdas pasaulē”. Saruna risinājās gan par izceļošanas vēsturi un dažādiem izceļošanas viļņiem, gan arī par mūsdienu izbraucējiem. 28. decembrī Juris Zalāns Latvijas radio 1 raidījumā „Kultūras rondo” sīkāk stāstīja par „Latvieši pasaulē” veidoto izstādi „Latvieša stāja svešumā”, kas bija veltīta latviešu dzīvei DP nometnēs pēc 2. pasaules kara.

Visus šos radio raidījumus vēl ir iespējams noklausīties internetā. Lai to izdarītu nepieciešams atvērt Latvijas radio mājas lapu www.latvijasradio.lv, pēc tam lapas augšpusē jānospiež saite „Programma un arhīvs”, tad „Latvijas radio 1” un pēc tam kalendārā jāuzspiež uz attiecīgā gada un datuma, tad parādīsies tās dienas radio programma. Jāņem vērā, ka abos raidījumos „Kultūras rondo” saruna ar „Latvieši pasaulē” pārstāvjiem sākas apmēram raidījuma vidū.

Par visjaunākiem notikumiem muzejā vienmēr var lasīt mūsu Facebook vietnē „Latvians abroad – muuseum un research centre”, kā arī mājas lapā www.lapamuzejs.lv. Gaidīsim ciemos.

Juris Zalāns

Latviešu Fonda arhīva digitalizēšanas projekts

Topošais muzejs un pētniecības centrs „Latvieši pasaulē” sadarbībā ar Latviešu Fondu 2011. gadā ir uzsācis Latviešu Fonda arhīva digitalizēšanas projektu. Tā ietvaros vienkopus tiek apzinātas un digitalizētas liecības, kas saistītas ar Latviešu Fonda darbību un vēsturi 40 gadu garumā. Tā kā Latviešu fonda valdes sēdes allaž noturētas dažādās vietās un fondam nav sava patstāvīga biroja, materiāli tā pastāvēšanas laikā nav krāti vienkopus, bet atrodas pie esošiem un bijušiem valdes locekļiem.

Sadarbības projekta ietvaros Latviešu Fonda dažādie dokumenti - vēstules, apkārtraksti, protokoli, atbalstīto projektu pieteikumi un rezultāti u.c. - tiek digitalizēti, informāciju ievadot ALAIDD datu bāzē (www.alaid.org). ALAIDD datu bāze, kas ir ALA Kultūras nozares sponsorēts projekts, ir pieejama ikvienam interesentam un tajā būs iespējams iegūt informāciju par Latviešu Fonda

darbību, kopš tā dibināšanas 1970.gadā. Darbs pie projekta uzsākts, digitalizējot viena no Latviešu Fonda dibinātājiem - Valža Muižnieka personīgā arhīva dokumentus, kas glabājas Latvijas vēstures arhīvā.

Pēc digitālās apstrādes Latviešu Fonda arhīva materiālus paredzēts glabāt gan „Latvieši pasaulē” krājumā, gan nodot Latvijas vēstures arhīvam. Iecerēts, ka sadarbības projekts, kura īstenošana ilgs vairākus gadus, noslēgsies ar izstādi par Latviešu Fonda darbību un vēsturi.

Ar šinī sadarbībā iegūto pieredzi iespējams, ka nākotnē muzejs varēs izveidot līdzīgus sadarbības projektus arī ar citām ārzemju latviešu organizācijām, kuras vēlas digitalizēt savus materiālus un ievadīt tos ALAIDD datu bāzē.

Ieva Vītola, projekta vadītāja

Šo Dzintara Freimaņa dzejoli lietojām „Latvieši pasaulē” 2011. g. ziemassvētku apsveikumā. Diemžēl, tur bija ieviesusies kļūda. Te ir dzejolis pareizā atainojumā:

Snieg pilnām pārslām pirmais sniegs,
Krīt acīs, vaigos, plakstos, plecos,
Krīt lejup lēns un maigs un liegs.
Snieg pilnām pārslām pirmais sniegs,
Un mirkli jūtas ceļinieks
Kā svētkos tālos, gados vecos,
Kad pilnām pārslām pirmais sniegs
Krīt acīs, vaigos, plakstos, plecos.

Dzintars Freimanis

„Latvieši pasaulē” darbinieki gūst pieredzi pasaulē

Pagāšo gadu „Latvieši pasaulē” darbinieki ir piedalījušies vairākos semināros un pieredzes apmaiņas braucienos ārpus Latvijas - Hamārā Norvēģijā, Gotlandē Zviedrijā un Kaariku Igaunijā. Šajos braucienos esam papildinājuši mūsu zināšanas, guvuši jaunas ierosmes topošā muzeja „Latvieši pasaulē” attīstībai, saņēmuši praktiskus padomus muzeja darbības pilnveidošanai, kā arī ieguvuši nozīmīgus dāvinājumus muzeja krājumam. Braucienos esam satikuši un iepazīnuši jaukus un zinošos kolēģus citos muzejos un kultūras institūcijās un ceram uz tālāku sadarbību nākotnē!

Norvēģu Emigrantu muzejs

Maija sākumā „Dzīvesstāsts” vadītā „Nord-plus” projekta „Izglītība caur mutvaru vēstures ekspedīcijām 2009.-2011.” ietvaros četri „Latvieši pasaulē” muzeja darbinieki Marianna Auliciema, Juris Zalāns, Ieva Vītola un Kristīne Jansone devās pieredzes braucienā uz Norvēģijas pilsētu Hamāru. Hamārā mūs sagaidīja Norvēģu Emigrantu muzeja direktors Knuts Djupedāls.

Savulaik „Latvieši pasaulē” muzeja dibinātājiem Norvēģu Emigrantu muzejs bija iedvesmas avots līdzīga muzeja radīšanai Latvijā. Tādēļ tā apciemošana deva „Latvieši pasaulē” darbiniekiem vērtīgu ieskatu situācijā, kad maza izmēra muzejam ir sava ēka un teritorija, ko apsaimniekot. Norvēģu Emigrantu muzejs iekārtots Mjosa ezera

krastā, zaļā, kokiem un putniem bagātā teritorijā ar vairākām ēkām, no kurām vienā atradās dzīvoklis, kurā mēs uzturējāmies ceļojuma laikā. Muzeja vadītājs K.Djupedāls mūs iepazīstināja ne tikai ar muzeja ekspozīciju, bet arī ar muzeja krājumu, bibliotēku, datu reģistrēšanas sistēmu, darbinieku pienākumiem un finansēm.

K. Djupedāla izsmēlošajos stāstos atklājas viņa pārdomas par cilvēkiem, kuri apstākļu spiesti pieņēmuši būtisko lēmumu - atstāt dzimteni. Daloties pieredzē par muzeja darbu, direktors uzsvēra, ka svarīgs princips jebkura muzeja kvalitātes celšanā un apmeklētāju piesaistīšanā ir muzeja satura patiesums - tas rada apmeklētājos ieinteresētību un uzticamību. Mums spēcīgāko iespaidu Norvēģu Emigrantu muzejā radīja autentiskās, no Amerikas atvestās ēkas (dzīvojamās mājas, baznīca), kas izvietotas muzeja brīvdabas ekspozīcijā. Tāpat muzeja priekšmetu patiesumu atklāja paša direktora un saimnieciskā darbinieka (savulaik jūrnieka) Leifa ģimenes fotogrāfiju un priekšmetu iekļaušana muzeja ekspozīcijā. Mūs pārsteidza Emigrantu muzeja darbinieku plašais darbības profils - muzejam ir četri pastāvīgie darbinieki: direktors (kuratoris, krājuma glabātājs), sekretāre (ekspozīciju iekārtotāja), bibliotekāre un saimniecības vadītājs.

Brauciena pēdējā dienā K.Djupedāla pavadībā devāmies apskatīt citus Norvēģijas muzejus -

Norvēģu Emigrantu muzeja teritorijā

K. Djupedāls izrāda Emigrantu muzeja dokumentu krājumu

Hedmārkas novada kultūrvēstures Glomadalas muzeju (Glomdalsmuseet), Norvēģu dziedātāja, rakstnieka, aktiera un žurnālista Alfa Preisena (Alf Prøysen) piemiņai izveidoto muzeju, un Hedmar-
kas muzeju, kurš izcēlās ar savu iespaidīgo celtni ezera krastā, kuru projektējis slavenais Norvēģu arhitekts Sverre Fehn, muzeja arheoloģiskajiem un kultūrvēsturiskiem priekšmetiem piešķirot jaunu māksliniecisko vērtību.

Bēgļu laivas Zviedrijā

Jūnijā jau minētā „Nordplus” projekta ietvaros piedalījāmies vēl vienā braucienā uz Gotlandi. Muzeja valdes locekļi Marianna Auliciema, Ināra Reine, Arta Savdona un Juris Zalāns pievienojās citiem „Dzīvesstāsts” pētniekiem braucienā, kura galvenais notikums bija izstādes atklāšana Visbijas bibliotēkā un divu dienu seminārs par latviešu bēgļiem Zviedrijā Otrā pasaules kara beigās.

Pētera Jansona žurnieku cepure, tagad „Latvieši pasaulē” muzeja krājumā

Izstāde bija veidota no zviedru fotogrāfa Holmerta arhīva fotogrāfijām, kurš bēgļu ierašanās laikā strādāja Gotlandē, un citu autoru fotogrāfijām. Dažās fotogrāfijas bija redzama laivu gaidīšana Kurzemē un pārceļšanās, taču lielākā daļa foto atklāja bēgļu uzņemšanu Gotlandē. Seminārā bija vairāki referāti par dzīvesstāstu vākšanu un par laivu braucieniem ar bēgļiem uz Gotlandi, nākamajā dienā semināra dalībniekiem bija

iespēja tikties ar žurnieku un bēgļu pārcelāju latvieti Pēteri Jansonu.

Viena no vissvērtīgākajām pieredzēm semināra un izstādes atklāšanā bija neformālās sarunas ar vietējiem Gotlandes iedzīvotājiem un Zviedrijas latviešiem, iegūstot informāciju par bēgļiem un viņu piedzīvojumiem, kā arī par PBLA Dziesmu dienām Gotlandē 1979. gadā. Izrādījās, ka mūsu viesnīca atradās tieši blakus Gotlandes dziesmu dienu estrādes vietai, kuru iepazinām kopā ar Zviedrijas latvieti Andreju Ritumu, dziesmu dienu rīkotāja Jāņa Rituma dēlu.

Ciemos pie Pētera Jansona

Pēdējā dienā notika ekskursija pa Gotlandi, kuras ietvaros apmeklējām vairākas vietas, kas saistās ar bēgļu laivu iebraukšanu - pieminekli bēgļu laivām Slitē, kā arī „bēgļu avotu”, pie kura 1945. gadā latvieši ir pulcējušies, lai kopīgi dziedātu un parunātos. Izbraukuma laikā apciemojām arī pārcelāju Pēteri Jansonu. Viņš topošajam muzejam „Latvieši pasaulē” uzdāvināja savu cepuri, žaketi un vēstules - priekšmetus no laika, kad viņš veda bēgļus no Latvijas uz Gotlandi. Šie dāvinājumi ir īpaši nozīmīgi, jo tie ir pirmie muzeja krājuma priekšmeti, kas atklāj dramatiskos notikumus latviešu bēgļu vēsturē. P. Jansona dzīvesstāstu var iepazīt, izlasot Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta un Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas „Dzīvesstāsts” šogad

izdoto grāmatu „Mēs nebraucām uz Zviedriju, lai kļūtu par zviedriem”. Plānots pievienot arī interneta izstādei „Latviešu pēdas pasaulē” P. Jansona dzīvesstāstu, relikvijas un īsu pārskatu par Otrā pasaules kara laivu pārceļšanas akciju uz Zviedriju.

Balthernet Igaunijā

Kamēr bijām Zviedrijā, muzeja brīvprātīgā darbiniece Kristīne Jansone pārstāvēja muzeju „Latvieši pasaulē” vasaras skolā, kuru rīkoja organizācija „Baltic Heritage Network” (Balthernet), kurā muzejam ir biedra statuss. Vasaras skolas tēma bija „Estonian Cultural Heritage Abroad 4”, un tās laikā norisinājās lekcijas, diskusijas un apmācības. Seminārā piedalījās vairāki igauņi no Austrālijas, Sibīrijas, Amerikas un Kanādas, kas pārstāv dažādas diasporu organizācijas, arhīvus, bibliotēkas, un kuri stāstīja par diasporu aktivitātēm. Kristīne sniedza nelielu prezentāciju par topošā muzeja „Latvieši pasaulē” pašreizējām aktivitātēm un nākotnes plāniem.

Juris Zalāns Faro salā

Marianna Auliciema un Kristīne Jansone

Sadarbība ar izglītības un kultūras organizācijām

Pagājušā gadā vairāki ļoti sekmīgi muzeja projekti tika veidoti labā sadarbībā ar citām institūcijām, gan Latvijā, gan ārpus tās.

Pateicoties sadarbībai ar Brazīlijas latviešu draugu biedrību „Latvieši pasaulē” ieguva unikālus materiālus un intervijas par Brazīlijas latviešu kolonijām un piedalās filmas veidošanā, kas piedzīvos pirmizrādi 2012.gada novembrī („Latvieši pasaulē’ atgriežas Brazīlijā”, 8.lp.).

Kopprojekts ar a/s „Dzīvesstāsts” pavēra iespēju mūsu darbiniekiem iepazīties ar citu emigrācijas muzeju pieredzi un iegūt jaunus materiālus Zviedrijā („Latvieši pasaulē” darbinieki gūst pieredzi pasaulē”, 12lp.). Tā paša projekta ietvaros, 2012.gada maijā notiks pieredzes apmaiņas brauciens uz Somijas Emigrācijas Muzeju.

Maija Hinkle uzstājas Latvijas vēstures skolotāju biedrības seminārā

Latvijas vēstures skolotāju biedrības semināra klausītāji

Sadarbībā ar Latviešu fondu (ASV) notiek Latviešu fonda arhīva dokumentēšanas projekts. „Latvieši pasaulē” krājumā nonāks priekšmeti no latviešu fonda īstenotajiem projektiem, iespējams nākotnē no šiem priekšmetiem tiks izveidota izstāde („Latviešu Fonda arhīva digitalizēšanas Projects”, 11.lp.).

Latvijas Nacionālās Bibliotēkas izstāde: „Latvieši pasaulē – par zemi, taisnību un gaismu” turpina ceļot pa Latviju un pat tika parādīta Maskavā. Izstādei mūsu muzejs deva vairākus plakātus par „Latvieši pasaulē” un ASV latviešu baznīcas stūrakmeni. Sadarbība ar LNB turpinās („Paliekams eksponāts „Gaismas Pili””, 3.lp.).

Latvijas vēstures skolotāju biedrība

Interneta izstāde „Latviešu pēdas pasaulē” pavēra iespēju muzejam sadarboties ar Latvijas Vēstures skolotāju biedrību (VSB). Maija Hinkle deva ilustrētu prezentāciju par „Latvieši pasaulē” un izstādi VSB vasaras dienu seminārā Aizkrauklē 2011.g. jūlijā. Tā kā šogad gadskārtējā skolēnu vēstures konkursa tēma ir emigrācija, „Prom no mājām”, konkursa organizētāji lūdza mūs piedalīties konkursa vērtēšanā un darīt pieejamus savus resursus skolēnu pētniecībai. Mēs ceram, ka sadarbība turpināsies arī nākotnē.

Latvijas Kultūras Koledža

Rudenī Marianna Auliciema un Juris Zalāns sniedza sešas lekcijas koledžā par izceļošanas tēmu. Pašlaik strādājam pie sadarbības programmas ar LKK, kas atļaus LKK studentiem pavadīt interneta laiku strādājot „Latvieši pasaulē”.

Konference IHRC

2012. gada 12.-14. aprīlī Minesotā, ASV notiks Trimdas arhīvu un materiālās kultūras konference. Konferenci rīko Amerikas latviešu apvienība (ALA) sadarbībā ar Minesotas Universitātes Imigrācijas vēstures pētniecības centru (IHRC - Immigration History Research Center) un muzeju „Latvieši pasaulē”. Konferencē piedalīsies pārstāvji no Latvijas Nacionālā Arhīva, Nacionālās bibliotēkas, „Latvieši pasaulē”, un citām organizācijām.

Rīga 2014

„Latvieši pasaulē” sadarbojas ar nodibinājumu Rīga 2014, iesaistoties vienā no projektiem ar nosaukumu „Latvieša koferis”. Projekta gaitā paredzēts izveidot latviešu „Likteņlietu muzeju”.

Maija Hinkle, Marianna Auliciema

Muzejs piedzīvo Jurgus!

Jauns gads nācis ar jaunām pārmaiņām, proti, pārvāksanos uz jaunām biroja telpām Rīgā, no Kaļķu ielās 7 uz Ausekļa ielu 6A. Par šo iespēju jāpateicas Pēterim Cielavam, kurš atvēlēja divas telpas savā dzīvojamā platībā muzeja vajadzībam, neprasot par to īres maksu. Turpmāk muzeja „Latvieši pasaulē” biroja uzturēšanas izmaksas ievērojami samazināsies, kas ļaus ietaupītos līdzekļus izmantot muzeja attīstībā un jaunu projektu uzsākšanai.

Pasaules lielo muzeju pārvāksnās parasti prasa gadus, taču mēs savu pārvāksanos veicām vienas nedēļas laikā, un pārvešana notika pie labiem laika apstākļiem. Latviešu tautas ticējums vēsta, ka jauks laiks pārvācoties sola labu dzīvi.

Jaunās telpas ir plašas un gaišas, svaigi izremontētas. Krājuma glabāšanai piešķirta lielākā platība, bet mūsu darbinieku galdi izvietoti pie augstajiem Jūgenstila logiem istabā, kurā mājīgumu rada iebūvētā, nelielā virtuvīte.

Arī automašīnas novietošana biroja tuvumā vairs nav problēma. Vēl viena jauno telpu priekšrocība ir tā atrašanās pirmajā stāvā. Tagad daudz vieglāk uz muzeju būs nogādāt smagus un apjomīgus priekšmetus (piemēram, tādu kā pašlaik krājumā esošo Linkolnas baznīcas stūrakmeni, kas kopā sver vairāk kā 90 kg).

Liekas, ka laiks šai darba vietā rit nedaudz lēnāk un darbus var paspēt izdarīt vairāk. Vecrīgas tūrisma steidzīgo kņādu aiz loga nomainījusi klusā centra romantika. Jaunās telpas un jaunā lietu kārtība rosina jaunām idejām. Gaidīsim ciemos!

Kristine Jansone

„Latvieši pasaulē” jaunais birojs atrodās Ausekļa ielā 6A

Kristine Jansone, Ieva un Liba Vītola jaunajās telpās

Muzeja mājvieta

Ikkatram tradicionālam, fiziskam muzejam ir zināmas telpu vajadzības: 1) ekspozīcijas telpa, kur apmeklētāji var iepazīties ar muzeja tēmām un pieeju, 2) krājuma glabāšanas telpa, un 3) darba telpa, kur darbinieki veic administratīvos, krājuma apstrādes un eksponātu darbus. Lai gan pašlaik vēl tikai strādājam pie paliekamas ekspozīcijas telpu ieguves, pēdējā gada laikā esam spēruši soli uz priekšu, lai pavisam labi apmierinātu abas pārējās telpu vajadzības, kamēr paliekamā muzeja mājvieta vēl nav iegūta un izveidota.

Ar šī gada janvāri pārvācāmies uz jaunām biroja un darba telpām Ausekļa ielā, ko labi apraksta Kristīne Jansone („Muzejs piedzīvo Jurgus!” 16.lp). Pagaidām telpas atbilst mūsu vajadzībām un spējām, bet ar laiku, mūsu krājumam augot, mums noteikti vajadzēs plašākas krājuma glabāšanas telpas, kas atbilst moderniem, muzeja krājumu glabāšanas standartiem. Tādēļ ar lielu gandarījumu un pateicību pieņemām Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktora Andra Vilka piedāvājumu izlietot jaunās LNB ēkas noliktavu mūsu krājumam.

Pastāvīgu muzeja mājvietu ceram izveidot Liepājā un krājam naudu lai varētu iegādāties Liepājas domes piedāvāto ēku Dzelzceļnieka ielā. Labprāt izvērtētu arī citas ēkas, ja tās tiktu piedāvātas. Vasarā saņemām piedāvājumu no Pāvilostas izveidot reģionālās attīstības kopprojektu daudz mazākas ēkas pārbūvei un īrei Pāvilostā, bet šī sadarbība ir apstājusies, kamēr Pāvilostas Dome izlemj viņu nākamos soļus.

Kamēr pastāvīga muzeja eksponātu telpa nav izveidota, ejam pie interesentiem, pētniekiem un citiem apmeklētājiem ar mūsu izstādi internetā uzpedas.lapamuzejs.lv, krājuma katalogu, kad tas būs pieejams vēlāk pavasarī uz www.meandrs.lv, mūsu mājas lapu uz www.lapamuzejs.lv un jaunākām ziņām uz Facebook.

Maija Hinkle

Praktikante muzejā

Šogad „Latvieši pasaulē” ir liels prieks uzņemt praktikanti (*intern*) Antru Celmiņu, Kanādas latvieti, kura vēlas iegūt pieredzi muzeja darbā mūsu Rīgas birojā. Antra izpilda četru mēnešu darba praksi, kā daļu no muzeju studijas programmas Algonquin koledžā, Otavā, Kanādā. Prakses laikā Antra palīdzēs dokumentēt un reģistrēt krājuma priekšmetus, pētīs informāciju par arhīviem, kuros atrodamas ziņas par izbraucējiem no Latvijas, darbosies ar izbraucēju stāstiem, palīdzot sagatavot tos izmantošanai izstādēs un darīs vēl citus darbus. 2007. gadā Antra beidza universitāšu programmu Eiropas studijās Carleton universitātē (Otavā) un kopš tā laika ir ceļojusi pa Eiropu un sākusi veikt pētniecību dzimtas vēsturē. Antrai ir savs blogs „*Discovering Latvian Roots*” (www.celmina.com/genealogy) par latviešu dzimtas vēstures pētniecību, lai ieinteresētu arī tos latviešu izcelsmes cilvēkus, kuri paši vairs nerunā latviski.

Marianna Auliciema

Praktikante Antra palīdz dokumentēt nesen ievāktu krājumu no Brazīlijas

Līdzekļu sagāde 2011.gadā

„Latvieši pasaulē” galvenie ienākumi 2011.gadā bija valsts granti, individuāli ziedojumi un aizdevumi. Ar lielu prieku 2011.gadā saņēmām jaunus piešķirumus no:

- 1) ALA Kultūras Fonda (bibliotēkai)
- 2) PBLA (Izstādei „Latvieša stāja svešumā”)
- 3) Latvijas Republikas Ārlietu Ministrijas (Izstādei „Latvieša stāja svešumā”)
- 4) Valsts Kultūrkapitāla Fonda (Brazīlijas ekspedīcijai)
- 5) Aeroflex Fonda

Piedalamies kā partners Nord-Plus grantā, kur vadošais partners ir a/s „Dzīvesstāsts”. Saņēmām paziņojumu no Rīga 2014, ka esam izturējuši otro konkursa kārtu. Vasarā arī bijām pie Rīga 2014 uz konsultāciju, bet pēc tam nekas vairāk nav zināms. Turpinām iesniegt grantu pieprasījumus starptautiskiem fondiem, kad viņu mērķi un noteikumi saskan ar mūsejiem.

Novembra beigās LD MF paspārnē izsūtījām gadskārtējo ziedojumu vākšanas vēstuli tautiešiem un interesentiem Amerikā. Ar lielu pateicību 2011.gadā saņēmām sekojošos ziedojumus.

Ziedojumi un biedru maksas

DZINTARA (AMBER) ATBALSTĪTĀJI (\$5,000. - \$9,999.)

Modris un Valija Galeniēks

*Maija Hinkle

ZELTA (GOLD) ATBALSTĪTĀJI (\$1,000. - \$4,999.)

Gunārs Bekmanis,

*Ints Dzelzgalvis,

Edvards Strazdiņš,

Amerikas latviešu apvienība (ALA),

Latviešu kultūras biedrība TILTS

SUDRABA (SILVER) ATBALSTĪTĀJI (\$250. - \$999.)

Patrick un Liega Arnett,

*Maija Auliciema,

Sigurds Brīvkalns,

Rīta Drone,

Mārtiņš un Linda Duhms,

Jānis un Dace Grāmatiņš,

Ingrīda Bergs Gray,

Biruta Bokuma-Kelley,

Andrejs un Ilona Ķīsis,

Peter un Inta Laird,

*Mineapoles - St. Paulas latv. ev.-lut.

draudze,

John Medveckis,

Austra Mežaraups,

Dr. Mirdza Neiders,

J.J. un Gundega Peniķis,

*Gunārs un Ināra Reinis,

Skaidrīte Sobolev,

Guntis un Inta Šrāders,

Vilnis un Maija Strēlnieks,

Antra Thrasher,

Ansis un Rita Uibo,

Rasma Upmanis,

Milda Vītols

BRONZA (BRONZE) ATBALSTĪTĀJI (\$100. - \$249.)

Gundars un Dace Aperāns,

Jānis un Ināra Apinis,

*Marianna Auliciema,

Dr. Aina Auškaps,

Pēteris Auzers,

*Voldemārs un Irēne Avens,

P. un A. Ball,

Māris un Astrīda Bergmanis,

*Lilita Bergs,

Nikolajs Berkholtz,

Vilnis un +Lidija Bērziņš,

Uldis Bluķis,

*Ēriks un Stanislava Dambergs,

Rasma Dinbergs,

Dr. Aina Dravnieks,

Filadelfijas sv. Jāņa draudze,

Gunārs un Gunta Grūbe,

Hamiltonas latviešu biedrība,

Skaidrīte Hatfield,

Valdis un Alda Ķīsis,

Amerikas latviešu palīdzības fonds,

Latviskais Mantojumu Fonds,

*Jānis un Sarma Liepiņš,

Jānis un Astrīda Melgalvis,

Ivars Mičulis,

Andris un Dagnija Petersons,

*Juris un Ilze Raudseps,

*Jānis un Brigita Robiņš,

Dr Helmi Rozankovskī,

Māra Sikсна,

Aldis Simsons,

Līga Ziemeļis Stam,

A.Z. un Ingrid Steinbergs,

*Andris Straumanis,

Rūta Straumanis,

*Brigita Tamuža,

Anita Tērauds,

Lilija Treimane,

Dr. Kaspars Tūters,

Ansis Vallēns,

Dagmāra Vallēns,

māc. Vilis un Biruta Vārsbergs,

Juris un Māra Viksniņš,

*Ieva Vītola,

Vitolds un Rasma Vītols,

*Marcis Voldiņš,

*Juris Zalāns,

Drs. Bertrams un Laima Zariņš,

Pēteris un Susanne Zariņš,

Gunārs un Maija Ziediņš

ATBALSTĪTĀJI (līdz \$99.)

Arnolds Ābele,
Dzintars un Biruta Abuls,
*Jānis Austrums,
Andrejs un Dzintra Baidiņš,
*Baiba Bela,
Valdis Bērziņš,
Māra Berztiss,
*Gunārs Berzzariņš,
Brazīlijas latviešu draugu biedrība,
Imants un Velga Brolis,
Liāna Eglīte,
Uldis un Inese Erdmanis,
Uldis Gosts,
Uldis Grava,
Astra Grinmanis,
Andrejs un Gunta Grīslis,

*Daina Grosa,
*Andris Grunde,
*Gunta Harvey,
Daumants un Anita Hazners,
John un Dzintra Janavs,
Andrejs un Astrīda Jansons,
*Mudīte Jansons,
Jānis un Līga Jekabsons,
Andris Ķesteris,
Dzidra Knecht,
Kārlis Kuzulis,
Andris un Susan Lazdiņš,
Anthony un Aelita Leto,
Solveiga Mieziņa,
*Vita Ozoliņa,
Valdis un Dace Pavlovskis,

Pasaules brīvā latviešu apvienība
(PBLA),
māc. Anita Vārsbergs-Pāža,
Ileāna Prancāns,
Maija Priede,
*Ināra Roja,
Silvija Rutensbergs,
Dr. Donald Sargent un Inta Ozoliņš-
Sargent,
John un Aija Sedlak,
*Mārtiņš Sausiņš,
*Arta Savdona,
Valts un Vija Treibergs,
Maija Zaeska,
Edgars Zariņš Jr.,
Rasma Zvirbulis

Ziedojuma pieteikums muzejam „Latvieši pasaulē”

Es vēlos kļūt par muzeja biedru:

LVL 25 gadā/USD 50 gadā

Es vēlos ziedot „Latvieši pasaulē” muzejam:

Atbalstītājs līdz \$99

Bronzas atbalstītājs \$100 - \$249

Sudraba atbalstītājs \$250 - \$999

Zelta atbalstītājs \$1,000 - \$4,999

Dzintara atbalstītājs \$5,000 - \$9,999

Muzeja veicinātājs \$10,000 - \$24,999

Ziedojums, godinot vai pieminot _____

Vārds, uzvārds

Jūsu ziedojumi tiks saskaitīti kumulatīvi gadu no gada un cels jūsu atbalstītāja kategoriju!
Visi ziedojumi Latviešu diasporas muzeja fondam ir atvelkami, aprēķinot ASV valsts nodokļus.

Vārds, uzvārds _____

Adrese _____

Tālrunis _____

e-pasts _____ Datums _____

Maksājuma iespējas: Ar kredītkarti, izmantojot PayPal mājas lapā www.lapamuzejs.lv.

Ar bankas pārskaitījumu Latvijā

Konts Swedbankā LV15HABA0551018556914
SWIFT: HABALV22

Ar čeku ASV

Čeks rakstāms LDMF vārdā un nosūtāms
LDMF c/o M. Voldins

Šo aizpildīto lapu lūdzu nosūtīt:

Latvijā: LaPa, Ausekļa 6A-12a,
Rīga, LV 1010

ASV: Marcis Voldiņš, 131 Langdon St.
Newton, MA 02458, USA

Kanadā: Astride Silis, 12 N Oval,
Hamilton, ON L8S 3Y6, Canada

Jūsu ziedojumu tiks atzīmēts sekojošos veidos:

1. Katra ziedotāja vārds tiks ierakstīts paliekamā LaPa ziedojumu grāmatā.
2. Katra ziedotāja vārds tiks publicēts vismaz vienreiz gadā.

3. LaPa Zelta atbalstītāji saņems žetonu (apzeltītu).
4. LaPa Dzintara atbalstītāji saņems žetonu (dzintara).
5. LaPa muzeja veicinātāji saņems mazu plāksnīti (muzejā).